

SẮP XẾP TỔ CHỨC BỘ MÁY HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ TINH GỌN, GẮN VỚI TINH GIẢN BIÊN CHẾ Ở TỈNH ĐỒNG THÁP

PHẠM NGỌC HÒA (*)

Tóm tắt: Năm 2019, công tác tổ chức, xây dựng Đảng được các cấp ủy, chính quyền tỉnh Đồng Tháp triển khai quyết liệt, đồng bộ với nhiều nội dung quan trọng như tiếp tục triển khai Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 4, khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng; Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 7, khóa XII về nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ; công tác chuẩn bị cho đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội DBTQ lần thứ XIII của Đảng... Trong đó, việc triển khai Nghị quyết số 18-NQ/TW Hội nghị Trung ương lần thứ 6, khóa XII về tiếp tục đổi mới, sắp xếp, tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả đã có những dấu ấn nổi bật, với nhiều kết quả quan trọng. Tuy nhiên, việc sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị theo hướng tinh gọn gắn với tinh giản biên chế trên địa bàn tỉnh Đồng Tháp thời gian qua vẫn còn một số hạn chế. Bài viết phân tích, đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả sắp xếp tổ chức bộ máy hệ thống chính trị gắn với tinh giản biên chế của tỉnh Đồng Tháp.

Từ khóa: Hệ thống chính trị; sắp xếp tổ chức bộ máy; tinh giản biên chế.

Abstract: In 2019, the organization and development of the Party have been aggressively and synchronously implemented by party unions and government of Dong Thap Province with a number of important measures, such as continuing the implementation of Resolution of 4th plenary meeting of the 12th Central Committee, Resolution of 7th plenary meeting of the 12th Central Committee on enhancement of staff qualifications, preparations for meetings of party unions at various levels toward meetings of the 13th Central Committee, etc. In which, the implementation of Resolution No. 18-NQ/TW of 6th plenary meeting of the 12th Central Committee on continuing the renovation, arrangement, and organization of the political system in an effective, efficient, and streamlined manner has achieved remarkable outcomes with many important results. However, there are still some limitations in the organization of the political system in a streamlined manner in Dong Thap Province over the past years. This paper analyzes and proposes a number of solutions to improve the organizational structure of the political system in association with staff downsizing policy of Dong Thap Province.

Keywords: Political system, arrangement of the organizational structure; staff downsizing.

Ngày nhận bài: 16/01/2020 Ngày biên tập: 06/02/2020 Ngày duyệt đăng:

1. Kết quả sắp xếp tổ chức bộ máy và tinh giản biên chế

1.1. Kết quả sắp xếp tổ chức bộ máy

Nhận thức rõ việc sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị theo hướng tinh gọn gắn với tinh giản biên chế là vấn đề cấp bách hiện nay, Tỉnh ủy Đồng Tháp đã tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo rà soát, sắp xếp tổ

chức bộ máy của hệ thống chính trị, thực hiện sáp nhập, giải thể một số đầu mối trực thuộc các cơ quan trong tỉnh, khắc phục tình trạng chồng chéo, trùng lặp về chức năng, nhiệm vụ, sắp xếp, kiện toàn đội ngũ cán bộ gắn với tinh giản biên chế. Cùng với đó, thủ trưởng các sở, ngành, các đơn vị sự nghiệp trực thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh và Chủ tịch Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố đã tổ chức quán triệt, tuyên truyền chủ trương của Đảng về mục tiêu, ý nghĩa, yêu cầu và

(*) Học viện Chính trị khu vực IV, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

hiệu quả kinh tế - xã hội mang lại đối với việc sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị theo hướng tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả gắn với tinh giản biên chế.

Để việc sắp xếp tổ chức bộ máy trong hệ thống chính trị đạt hiệu quả, ngày 01/3/2018, Tỉnh ủy Đồng Tháp đã ban hành Chương trình hành động số 61-CTr/TU về thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW của Hội nghị Trung ương lần thứ 6, khóa XII "Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả". Đồng thời, ngày 25/7/2018, Tỉnh ủy Đồng Tháp đã ban hành Đề án số 04-ĐA/TU thí điểm sắp xếp một số tổ chức bộ máy trong hệ thống chính trị tỉnh Đồng Tháp đến năm 2021. Thực hiện chỉ đạo của Tỉnh ủy, ngày 24/01/2018, Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp ban hành Kế hoạch số 89/KH-UBND triển khai thực hiện Nghị quyết số 08/NQ-CP ngày 24/01/2018 của Chính phủ về Chương trình hành động của Chính phủ và Chương trình hành động số 62-CTr/TU ngày 01/3/2018 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW của Hội nghị Trung ương lần thứ 6, khóa XII "Về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập".

Qua 2 năm thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, Nghị quyết số 19-NQ/TW của Hội nghị Trung ương lần thứ 6, khóa XII và Đề án số 04 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thí điểm sắp xếp một số tổ chức bộ máy trong hệ thống chính trị tỉnh Đồng Tháp đến năm 2021, nhiều địa phương, đơn vị đã tích cực triển khai các nội dung về sắp xếp tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế, thực hiện hợp nhất chức danh người đứng đầu một số cơ quan, đơn vị ở cấp tỉnh, cấp huyện và hợp nhất một số cơ quan có chức năng, nhiệm vụ tương đồng; kiêm nhiệm một số chức danh người hoạt động không chuyên trách ở xã, phường, thị trấn và ấp, khóm. Đồng thời, ban hành chính sách đối với các chức danh kiêm nhiệm và hỗ trợ đối với người nghỉ công tác sau khi được bố trí sắp xếp. Theo đó, cấp tỉnh đã giảm 29 đầu mối bên trong, giảm 06 lãnh đạo

cấp phó các sở, ban, ngành và 36 lãnh đạo cấp phòng; đối với cấp huyện và tương đương đã giảm 01 đảng bộ trực thuộc Tỉnh ủy, giảm 05 đầu mối bên trong, giảm 09 lãnh đạo cấp huyện và 80 lãnh đạo cấp phòng; đối với các đơn vị sự nghiệp công lập trong toàn tỉnh đã giảm 82 đơn vị và 135 đầu mối bên trong, giảm 126 lãnh đạo. Đến nay, trong tổng số 12 cấp ủy cấp huyện, có 11 đơn vị thực hiện kiêm nhiệm chức danh Trưởng ban Ban Dân vận đồng thời là Chủ tịch Ủy ban Mặt trận Tổ quốc cùng cấp; 09 đơn vị có Trưởng ban Ban Tuyên giáo đồng thời là Giám đốc Trung tâm Bồi dưỡng chính trị. Đặc biệt, thành phố Cao Lãnh, thành phố Sa Đéc và các huyện Châu Thành, Tân Hồng đã thực hiện kiêm nhiệm chức danh Trưởng ban Ban Tổ chức huyện ủy, thành ủy đồng thời là Trưởng phòng Phòng Nội vụ; Phó Trưởng ban Ban Tổ chức huyện ủy đồng thời là Trưởng phòng Phòng Nội vụ ở huyện Tháp Mười.

Các huyện: Thanh Bình, Cao Lãnh, Tháp Mười, thành phố Cao Lãnh đã sáp nhập Trung tâm văn hóa - thể thao và Đài truyền thanh thành Trung tâm văn hóa - thể thao và truyền thanh (thuộc Phòng Văn hóa và Thông tin); sáp nhập, hợp nhất các đơn vị và chi bộ, đảng bộ y tế tuyến huyện. Huyện Cao Lãnh và huyện Tháp Mười đã thành lập Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp huyện trên cơ sở hợp nhất các trạm khối nông nghiệp. Huyện Tháp Mười đã hoàn thiện Đề án sáp nhập Phòng Nội vụ vào Ban Tổ chức Huyện ủy; Trung tâm Bồi dưỡng chính trị huyện vào Ban Tuyên giáo Huyện ủy. Thành phố Cao Lãnh thành lập các bộ phận tham mưu, giúp việc chung cho Ủy ban Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội của thành phố⁽¹⁾. Riêng ở cấp xã và ấp, khóm của tỉnh, 20 trong tổng số 144 xã, phường, thị trấn đã thực hiện chức danh Bí thư cấp ủy đồng thời là Chủ tịch Ủy ban nhân dân; 435 trong tổng số 701 ấp, khóm đã thực hiện Bí thư Chi bộ đồng thời là Trưởng ban nhân dân ấp, khóm và Phó Bí thư Chi bộ đồng thời là Trưởng ban Ban công tác mặt trận ấp, khóm. Hai thành phố Cao Lãnh, thành phố Sa Đéc và huyện Cao Lãnh thực hiện phân công kiêm nhiệm

đối với cán bộ, công chức, người hoạt động không chuyên trách cấp xã; triển khai kế hoạch sắp xếp các tổ chức, các hội theo hướng sáp nhập, giải thể để tinh gọn, hoạt động hiệu quả hơn.

1.2. Kết quả thực hiện tinh giản biên chế

Tỉnh ủy Đồng Tháp đã thực hiện tốt Kế hoạch số 01 ngày 28/10/2015 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về tinh giản biên chế theo Nghị quyết số 39-NQ/TW ngày 17/4/2015 của Bộ Chính trị (khóa XI) "Về tinh giản biên chế và cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức". Đến nay, toàn tỉnh đã giảm 2.217 biên chế so với biên chế được giao năm 2015 là 35.987 biên chế (đạt 6,16% chỉ tiêu kế hoạch). Bên cạnh đó, Đồng Tháp thực hiện quản lý biên chế thống nhất trong toàn hệ thống chính trị trên cơ sở hợp nhất một số cơ quan, tổ chức; tinh giản số cán bộ được hưởng lương và phụ cấp ở cơ sở⁽²⁾. Để việc tinh giản biên chế đạt hiệu quả, tỉnh Đồng Tháp triển khai thực hiện các quy định về danh mục, bản mô tả vị trí việc làm của các ban xây dựng Đảng, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội. Đồng thời, hướng dẫn, triển khai thực hiện thí điểm quản lý công chức theo vị trí việc làm của các cơ quan khối đảng, đoàn thể; triển khai Đề án "Xây dựng hệ thống danh mục, bản mô tả vị trí việc làm cán bộ, công chức, viên chức trong hệ thống chính trị". Kết quả trên cho thấy, cấp ủy đảng các cấp đã quan tâm chỉ đạo việc áp dụng thí điểm danh mục, bản mô tả vị trí việc làm công chức ngành tổ chức xây dựng đảng từ cấp tỉnh đến cấp huyện, từng bước góp phần vào việc tinh giản biên chế.

Nhìn chung, tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị ở tỉnh Đồng Tháp đã từng bước được đổi mới, sắp xếp lại theo hướng tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả hơn. Nhiều đầu mối trung gian được cắt giảm, từng bước khắc phục tình trạng trùng lặp, chồng chéo nhiệm vụ, lĩnh vực quản lý. Có thể nói, trong quá trình sắp xếp tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế, cấp ủy đảng các cấp đã kịp thời làm tốt công tác tư tưởng cho cán bộ, do đó sau sắp xếp các cơ quan cơ bản hoạt động ổn định, không có khiếu nại.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, việc sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị theo hướng tinh gọn gắn với tinh giản biên chế ở tỉnh Đồng Tháp thời gian qua cũng còn một số hạn chế sau:

Thứ nhất, việc sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị gắn với tinh giản biên chế đạt kết quả chưa cao, mới chỉ thực hiện tinh giản biên chế, chưa chú trọng đúng mức đến việc cơ cấu lại đội ngũ cán bộ gắn với việc xây dựng vị trí việc làm.

Thứ hai, việc bố trí phân công kiêm nhiệm thực hiện nhiệm vụ của một số chức danh cán bộ, công chức ở các cơ quan chuyên môn cấp huyện chưa nhiều, chưa cụ thể. Số lượng đơn vị sự nghiệp công lập thực hiện chuyển đổi cơ chế tự chủ tài chính còn ít.

Thứ ba, việc biến động, khuyến khích xã hội hóa thu hút đầu tư chưa nhiều, chủ yếu tập trung vào lĩnh vực giáo dục, y tế; số lượng đơn vị sự nghiệp được các doanh nghiệp tham gia đầu tư hình thức xã hội hóa còn ít. Năng lực quản trị đơn vị sự nghiệp còn hạn chế, còn trông chờ vào ngân sách nhà nước⁽³⁾.

Thứ tư, việc tinh giản biên chế ở các đơn vị sự nghiệp công lập còn chậm so với kế hoạch đề ra; đối tượng tinh giản chủ yếu là nghỉ hưu trước tuổi, còn đối tượng chưa đủ năng lực, trình độ tinh giản chưa nhiều.

Nguyên nhân của những hạn chế trên là do người đứng đầu đơn vị sự nghiệp công lập chưa nhận thức đầy đủ và còn ngại chuyển đổi sang cơ chế tự chủ bảo đảm kinh phí chi thường xuyên. Một số cơ quan, đơn vị chưa chú trọng công tác phổ biến quy định về tinh giản biên chế theo Nghị định số 108/2014/NĐ-CP và Nghị định số 113/2018/NĐ-CP cho cán bộ, công chức, viên chức để họ nắm được các tiêu chuẩn, điều kiện và quyền lợi được hưởng nếu nghỉ hưu trước tuổi để thực hiện chính sách sách này. Hoạt động của một số đơn vị sự nghiệp công lập còn chậm đổi mới, cải tiến; chất lượng dịch vụ chưa tốt, hiệu quả hoạt động chưa cao nên chậm thực hiện cơ chế tự chủ; chính sách khuyến khích đầu tư xã hội hóa vào lĩnh vực giáo dục nghề nghiệp, thể dục, thể thao chưa đủ sức hấp dẫn, nên việc thu hút đầu tư xã hội hóa trong các lĩnh

vực này còn chậm⁽⁴⁾. Công tác kiểm tra, giám sát thiếu thường xuyên; chưa xử lý nghiêm đối với những tập thể, cá nhân, nhất là người đứng đầu không hoàn thành nhiệm vụ sắp xếp tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế.

2. Giải pháp nâng cao hiệu quả sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị gắn với tinh giản biên chế ở tỉnh Đồng Tháp

Một là, tiếp tục thực hiện có hiệu quả Chương trình hành động số 61-CTr/TU ngày 01/3/2018 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW của Hội nghị Trung ương lần thứ 6, khóa XII; tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện Đề án số 04-ĐA/TU ngày 25/7/2018 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về thí điểm sắp xếp một số tổ chức bộ máy trong hệ thống chính trị tỉnh Đồng Tháp đến năm 2021.

Hai là, các cấp ủy cần tập trung lãnh đạo công tác tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng nhằm tạo sự thống nhất trong nhận thức và hành động trong toàn đảng bộ, sự đồng thuận trong xã hội và trong mỗi cơ quan, đơn vị về việc sắp xếp tổ chức bộ máy gắn với tinh giản biên chế. Các cấp ủy, cơ quan, đơn vị cần chủ động xây dựng đề án, kế hoạch và tổ chức thực hiện sắp xếp, tinh gọn bộ máy và xây dựng lộ trình tinh giản biên chế, đảm bảo công khai, minh bạch.

Ba là, triển khai thực hiện có hiệu quả Đề án hợp nhất Văn phòng cấp ủy, Văn phòng Hội đồng nhân dân và Văn phòng Ủy ban nhân dân cấp huyện. Đồng thời, làm tốt việc sắp xếp, tổ chức lại đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã và sáp nhập các thôn, tổ dân phố chưa đủ tiêu chuẩn theo quy định với lộ trình phù hợp. Ngoài ra, tiếp tục xây dựng đề án, trình cấp có thẩm quyền quyết định và thực hiện thí điểm mô hình tổ chức bộ máy chính quyền đô thị, nông thôn.

Bốn là, thường xuyên rà soát, sắp xếp các cơ quan trực thuộc Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, cấp huyện theo quy định khung của Trung ương theo hướng giảm dần dần mối bên trong; tiếp tục tinh giản biên chế theo lộ trình, giảm số lượng cấp phó của các cơ quan, đơn vị, tổ chức. Tiếp tục rà soát, sắp xếp giảm các tổ chức phối hợp liên

ngành, chỉ thành lập khi thật sự cần thiết và kiên quyết không thành lập các tổ chức phối hợp liên ngành ở cấp xã.

Năm là, quá trình sắp xếp tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế cần gắn với nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức. Các cơ quan quản lý nhà nước cần sắp xếp lại theo hướng đa ngành, đa lĩnh vực; tập trung đẩy mạnh cải cách hành chính theo cơ chế "một cửa, một cửa liên thông". Đồng thời, cần giải thể những đơn vị hoạt động kém hiệu quả và chuyển những đơn vị có khả năng khai thác nguồn thu sang đơn vị tự trang trải kinh phí hoạt động.

Sáu là, đẩy mạnh thực hiện cơ chế tự chủ tài chính đối với các đơn vị sự nghiệp công lập, từ đơn vị ngân sách cấp 100% kinh phí chi thường xuyên sang tự chủ một phần, tự bảo đảm chi thường xuyên và đầu tư; nếu đủ điều kiện thì chuyển thành công ty cổ phần, tạo môi trường hấp dẫn để kêu gọi đầu tư xã hội hóa đối với một số ngành, lĩnh vực. Tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy, tinh giản biên chế, nâng cao hiệu lực, hiệu quả của các cơ quan, đơn vị, tổ chức./.

Ghi chú:

(1),(4) Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp: Báo cáo kết quả 01 năm thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW Hội nghị Trung ương lần thứ 6, khóa XII "Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả", số 297/BC-UBND, ngày 29/11/2018.

(2) Dũng Chinh, Xây dựng tổ chức bộ máy tinh gọn gắn với tinh giản biên chế và xây dựng vị trí việc làm, Báo Đồng Tháp, số 3688, ngày 06/01/2020.

(3) Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Tháp: Báo cáo kết quả 01 năm thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW Hội nghị Trung ương lần thứ 6, khóa XII "Về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập", số 301/BC-UBND, ngày 30/11/2018.